

Geschiedenis hoofdstuk 7

Paragraaf 7.1

De grote drie bestond uit: Stalin, Churchill en Roosevelt. De drie kwamen tijdens de tweede wereldoorlog veel bij elkaar om het over mogelijke opties voor de het einde van de oorlog te bedenken. Veel van de afspraken die ze maakten kwamen echter nooit waar. Maar dit gebeurde niet en werd steeds lastiger door de chaos na de capitulatie van Duitsland. Duitsers uit alle landen werden daar weggejaagd terug naar hun eigen en dit bracht het aantal verdreven Duitsers op zo'n twaalf miljoen.

Na de capitulatie van Duitsland kwamen de grote drie samen in Potsdam. Hier kwamen hun verschillen in het licht. De reden van hun niet-waar gekomen afspraken dus ook. De Britten en de Amerikanen aan de ene kant stonden en de Russen aan de andere kant met hun meningen over de herstelbetalingen. Uiteindelijk kwam er wel een overeenstemming tussen de drie over de volgende punten:

1. De oorlogs misdadigers zouden bestraft worden.
2. De grens tussen Polen en Duitsland zou verder naar het westen worden opgeschoven.
3. De Duitstalige minderheid zouden uit Polen, Tsjechoslowakije en Hongarije vertrekken.
4. Duitsland zou een economische eenheid blijven.
5. Er zou een vredesverdrag voor het heel van Duitsland worden voorbereid

De eerste drie zijn daadwerkelijk uitgevoerd, het vierde punt had grote meningsverschillen en het vijfde punt kwam in de praktijk helemaal niet uit. Aan het einde van de oorlog werd Duitsland in vier **bezzetingszones** verdeeld. De hoofdstad Berlijn werd in twee gebieden verdeeld.

In de naoorlogse jaren behandelden de regeringen van de vroegere geallieerden elkaar met respect, maar namate de jaren verstreken werden de **invloedssferen** steeds groter. In het westen de invloed van de Amerikaanse economie dat leide tot het **westblok**. En in het oosten heerste de invloed van de Sovjet-Unie's economie steeds meer, dit leide tot het **oostblok**. In 1946 kwam Churchill met het idee van het **ijzergordijn**, een scheiding tussen het oost- en westblok. Toen in 1947 President Truman zag de machtsovername van het communisme in het oosten zag besloot hij in te grijpen en ging hij een koerswijziging aan, dit werd later bekend als de **Trumandoctrine**.

In september 1948 werd er gewerkt aan een nieuwe democratische grondwet in Duitsland. In mei 1949 werd dit goedgekeurd en ontstond de **Bondsrepubliek Duitsland (BRD)**. Stalin antwoorde direct hierop en vormde oost-Duitsland tot de **Duits Democratische Republiek (DDR)**. Hiermee was de tweedeling in Duitsland definitief, dit zou tot 1990 zo blijven.

naast het begin van de koude oorlog had de **blokkade van Berlijn** nog een ander belangrijk gevolg, als oplossing voor de koerswijziging van het westerse militaire beleid, werd de **Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO)** opgericht. de reactie van de Sovjet-Unie hierop was de oprichting van het **warschaupact**. Dit zou een vriendschap, samenwerking en wederzijdse bijstand zijn voor; Polen, Tsjechoslowakije, Hongarije, Roemenie, Bulgarije, Albanie en de Sovjet-Unie. De DDR behoorde ook tot het Warschaupact.

Paragraaf 7.2

De Sovjet-Unie kwam extreem slecht de tweede wereld oorlog uit. Met miljoenen huizen, fabrieken, kilometers aan spoorlijnen, verkeerswegen, etc. verwoest en miljoenen mensen dood moest de Sovjet-Unie zich weer van de grond opbouwen. Dit verlies kon niet snel hersteld worden.

Stalins doelen waren duidelijk; een herhaling van deze ramp voorkomen en tijd en middelen krijgen voor de wederopbouw van de Sovjet-Unie. En die middelen moesten allemaal uit **de satellietstaten**, landen met de invloedssfeer van de Sovjet-Unie, van de Sovjet-Unie komen. Dit werd makkelijker door veel communistische partijen en vakbonden aan de macht te stellen, dat niet zonder slag of stoot verliep, zo werden er meerdere satellietstaten communistisch.

Na de tweede wereldoorlog waren de strafkampen in **Goelag Archipel** voller dan ooit. In 1953 zaten er 2,4 miljoen sovjetburgers in de kampen. Ook in de satellietstaten was er veel terreur. Zo was er in Bulgarije een kamp genaamd “klein-siberie” waar meer dan 100.000 Bulgaren opgesloten zaten. In Roemenie waren er zo’n 180.000 politieke gevangenen en in Tsjechoslowakije 140.000 die in strafkampen zaten.

Toen in 1953 Stalin overleed onstond er een enorme verwarring hierdoor werd de terreur en onderdrukking tijdelijk minder. Na een tijdje kwam Nikita Chroesjtsjov aan de macht en beschuldigde hij Stalin van machtsmisbruik en persoonsverheerlijking. Dit nieuws sloeg in als een bom en dus begon **de destalinisatie**. Vele gedenktekens van Stalin werden verwijderd en verwoest. En tal van slachtoffers van Stalin werden gerehabiliteerd.

Na de uitspraken van Chroesjtsjov wekte niet alleen verwachtingen voor een betere Sovjet-Unie maar ook veel onrust in de satellietstaten op. Zo was er een **Hongaarse opstand** van studenten die probeerden van de nieuwe koers in Moskou. Ook was er nog **de praagse lente** die in 1968 plaatsvond nadat de regering een politieke hervorming wou laten plaatsvinden. De troepen van het warschaupact maakten echter snel een einde aan de drang voor vrijheid in Tsjechoslowakije. Om zulke uitingen van verzet te vermijden maakte de partijleider Brezjnev in de Sovjet-Unie de **Brezjnevdoctrine** die duidelijk maakte dat alle lidstaten die meededen aan het warschaupact niet van het communisme mochten aflijden. Wel gedaan zou dit worden tegengegaan met militaire troepen.

Paragraaf 7.3

Na de tweede oorlog koos de Verenigde Staten voor een andere oplossing dan na de eerste wereldoorlog. Namelijk inplaats van weer in hun schulp kripen bleven ze een hoofdrol spelen in de internationale politiek. Niet zo’n beetje ook want de Verenigde Staten werd een **supermacht**. Ze werden ook niet alleen economisch ijzersterk, maar ze beschikte ook over allesvernietigende atoomwapens. Toen Amerika het door kreeg dat veel landen in europa het communisme de macht kreeg hadden ze door dat ze “het rode gevaar” niet konden met alleen politieke en militaire hulp konden stoppen. Hierop bedacht de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken een hulpprogramma; het Marshallplan.

Het Marshallplan werd ook wel “een briljante combinatie van hulp en verlicht eigenbelang” genoemd. Dit kwam doordat welvarende mensen minder snel op een communistische partij stemmen.

De Verenigde staten vebonden strikte voorwaarde aan de marshallhulp; alle ontvangende landen moesten bereid zijn om binnen Europa nauwer samen te gaan werken, om het onderlinge handels- en betalingsverkeer te bevorderen. In het begin van de jaren 1950 sloeg de weg van de economische integratie in. De eerste stap was de oprichting van de **Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal(EGKS)**. Een samenwerking tussen Frankrijk, West-Duitsland, Italië en de Benelux-landen voor een samen werking op het kolen- en staalgebied. In 1957 ondertekende deze landen het Verdrag van Rome, dat voorzag de oprichting van **Europese Economische Gemeenschap(EEG)**. Het

was voor het eerst in de geschiedenis dat Europa vrijwillig ging samenwerken. In 1995 kwam het aantal lidstaten van de inmiddels tot de **Europese Unie(EU)** omgedoopte instelling op vijftien.

Paragraaf 7.4

Aan het begin van de jaren tachtig stond de Sovjet-Unie er slecht voor. Door hun planeconomie waren er van veel producten te weinig of te veel. Dit kwam doordat alles vanuit Moskou werd geregeld waar ze helemaal geen overzicht hadden van wat er in hun land allemaal gebeurde. De door de planeconomie ontstaande bureaucratie zorgde er ook voor dat alles erg traag verliep.

In 1985 kwam Michail Gorbatsjov aan de macht. Hij kwam met een groot plan om de economie in de Sovjet-Unie om te draaien. Hierbij draaide het om **perestrojka** (hervorming) en **Glasnost**. Gorbatsjov was niet van plan om de planeconomie afteschaven, maar hij wilde die zo veranderen dat de economie weer gezond werd. Hij wilde ook een deels vrijemarktseconomie in voeren en de productie moest verhoogd worden. Hij verbeterde niet alleen de economie in de Sovjet-Unie, maar hij haalde ook een groot deel van de troepen weg uit de satellietstaten. Ook maakte hij een einde aan de dure **wapenwedloop**("wedstrijd" tussen het oost- en westblok met wie het meeste kernwapens kon maken).

Doordat alle aandacht nu op de Sovjet-Unie was gericht was Gorbatsjov niet meer bezig met de oostbloklanden. Zodra de troepen van het rode leger weg waren uit Hongarije knipten de grenswachten het prikkeldraad door van de zwaar bewaakte grens met Oostenrijk. Dit zorgde dus voor een groot gat in het ijzerengordijn.

In 1989 was de val van de berlijnse muur. Dit kwam doordat hoe meer de regering van de DDR de mensen binnen wou houden, hoe meer de mensen wouden onttvluchten.